

STUDENTEN-WEEKBLAD.

Redacteuren: G. J. van den Broek, M. H. Damme Jr.,
G. D. Jordens, J. F. Ligtenberg, S. H. Stoffel.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f3,50, bij vooruitbetaling f3, - per jaar.

De jaargang loopt van 1 October tot 30 September. De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

UITGEVER:
J. WALTMAN Jr.
DELFT.

Inzendingen die Dinsdagmiddag 12 uur niet aan het redactie-adres zijn bezorgd, kunnen niet meer in het eerstkomend nummer worden opgenomen.

Het adres voor redactie en administratie is: Binnenwatersloot 33.

Landnationalisatie.

II. HET EKONOMISCH BEGINSSEL.

De heer Stoffel Jr. uit zich niet altijd in gelijken zin aangaande de moeilijkheden die zich voordoen aan wie de theoretische gronden der landnationalisatie tracht te begrijpen. Soms spreekt hij daar heel luchthartig over; wie de boeken van George en Flürschheim leest — „zal verbaasd staan over den eenvoudigen schrijfrant, over de duidelijkheid en zuiverheid der bewijsvoering.” Ik mag niet veronderstellen dat hij dit zegt om geen belangstellenden af te schrikken; evenmin dat hij met die „wie” enkel bedoelt personen van buitengewonen aanleg. Ik moet aannemen dat in die boeken werkelijk naar zijne meening iets steekt, dat ieder verstandig en gewillig-luisterend mensch — zonder economische voorstudies — direct begrijpen kan. Ik neem dat te eerder aan, omdat ik het zelve óók geloof. Wat op rechtvaardigheidsgronden door landnationalisators ten gunste hunner leer wordt aangevoerd, is zoo eenyoudig en zoo duidelijk, dat niemand door gebrek aan kennis of denkvermogen buiten staat is het te vatten. Kapitalist is niet voldoende — men moet noodzakelijk zelf grondbezitter zijn om in zijn hart het beuren van grondrente, het „slapende rijk worden” enz., voor rechtmatig te houden.

Op andere oogenblikken evenwel is hij ten aanzien der moeilijkheden, aan het doorgronden der George-Flürschheim-sche leer verbonden, minder optimistisch gestemd. Velen keren zich van de landnationalisatie af „omdat zij ze niet begrijpen”. . . . „niet alleen arbeiders, maar zoo ontzettend veel anderen . . . zoeken hun heil bij de sociaal-demokraten. Zij zouden het misschien niet doen, als zij de landnationalisatie begrepen.” — Onder wie men gewoon is de „intellectueelen” te noemen, meent Stoffel dus dat er velen zijn die, wijl de leer der landnationalisators boven hunne bevattingsgraad gaat, het socialisme bijvallen. Het gaat niet aan hier van vooringenomenheid — van niet willen begrijpen — te spreken, want wie uit onze kringen stamt is tegen beide ingenomen, en tegen beide evenzээр. Vooropgesteld dat wij de naam van „intellectueelen” niet geheel onverdiend dragen — eene vooropstelling die ik mij wel met Stoffel's goedvinden aan mag matigen — voeren zijn door mij geciteerde woorden tot de gevolgtrekking dat in de theorie óók dingen voorkomen tot welker juist begrip een buitengewoon scherp verstand of een goede voorbereiding noodig is. En opnieuw durf ik deze conclusie met temeer vrijmoedigheid uit Stoffel's woorden trekken, omdat ze wederóm geheel mijn meening weergeeft.

Hij zelve wijst ons trouwens vrij duidelijk aan welke deze moeilijkheid is, en levert — kan men het beter verlangen? — ten slotte de proef op de som. Het economisch vraagpunt, waaromtrent tusschen sociaal-demokraten en landnationalisators verschil van meening bestaat, handelt over het verband tusschen geld- en grondrente. Dezen meenen dat „met het privaat-grondbezit ook de schadelijke gevolgen van het privaat-kapitaalbezit verdwijnen” zullen, genen zien de grondrente voor een deel der kapitaal-rente aan, voor een kop van den draak, niet voor zijn hart. Stoffel nu zegt dat pas Flürschheim erin geslaagd is „glashelder” aan te toonen dat de landnationalisators als overwinnaars uit dezen theoretischen strijd zijn getreden. Henry George, die toch een

behoorlijke maat gezond verstand bezat, was, naar zijn zeggen, „met zijn boek tot steun . . . in het debat niet tegen een socialist opgewassen.”

Zóó ingewikkeld — zoo raadselachtig — is voor ons de zaak niet, maar ongetwijfeld wordt eenige economische kennis vereischt om haar te kunnen beoordeelen. Wie zich over het wezen van grond- en kapitaal-rente een zuivere meening wil vormen, moet beginnen met een nauwgezette studie te maken van Marx' economische leer. Het lezen van *Das Kapital* levert geen bijzondere zwaarigheden op voor wie, door wiskunde en natuurwetenschappen heeft geleerd, of door ongewone begaafdheid ook zonder dat instaat is, abstract te denken, doch eenige inspanning en zeer veel attentie vereischt het wél. Zoomin een aanstaand ingenieur, als hij geen scheikunde geleerd heeft, den waren aard van een verfstof vast te stellen weet — en dat dat niet gaat werd (wordt?) elken Donderdag van twee tot vier bewezen — zoomin kan hij het verband tusschen grond- en kapitaal-rente begrijpen, indien zijn economische kennis van de hoogere-burgerschooljaren dateert. Daar leert men van staathuishoudkunde nog een boel minder dan van chemie — zoowel wat de quanti- als wat de qualiteit betreft.

Hiervan, dat het geen kwestie is die men met zijn gezond verstand zoo maar eens eventjes uit kan maken, levert Stoffel het sprekend bewijs — de proef op de som, zei ik daar net al.

De kapitaal-rente, zegt hij, kan alleen berusten op kapitaalmonopolie. Een werkelijk kapitaalmonopolie bestaat er echter niet. Het kapitaal is verdeeld tusschen vele kapitalisten die onderling concurreeren. Het schijnt er thans te zijn, gaat hij voort, omdat kapitaal tegen grond en tegen aandeelen in werkelijke monopolies verruilbaar is. Komt de grond aan allen, houdt die verruilbaarheid op, dan zal de kapitaal-rente meer en meer vallen, en eindelijk zal er geen sprake meer zijn van een monopolie van het kapitaal, maar van een monopolie van den arbeid.

Hij zegt er bij, dat ieder dit zal inzien. Mij dunkt, wie zich eerlijk rekenschap geeft van wat hij leest, moet integendeel zeer onvoldaan zijn. Ik betwijfel ten sterkste of er één weekbladlezer is, die na de lektuur dezer verkort door mij weergegeven passage, welke ik hem verzoek in Stoffel's artikel nog eens uitvoeriger na te lezen, met zijn hand op zijn hart kan verklaren: „Stoffel, kerel, je hébt gelijk, nu snáp ik het.” Mijn overtuiging is dat elke minuut van langer nadenken over deze elkaar opvolgende beweringen, hem in grooter verwarring zal brengen. Hij zal vele vraagtekens plaatsen waar Stoffel punten neerzet. Als geldkapitaal zónder grond niet uit zichzelf rente opbrengt, wijl het bezit ervan geen monopolie is, hoe moet dan verklaard worden dat het ruilbaar is tegen grond, die wél rente opbrengt uit zichzelf?

Stoffel zelf is zoo bescheiden in een onderschrift op te merken dat hij niet heeft „pogen te geven de uiteenzetting van een stelsel.” Maar wat het minste is dat men verlangen moet van iemand die de kapitaal-rente verklaren wil, en voorspellen welke werking politieke maatregelen op haar zullen hebben, is toch dat hij wél een stelsel zal geven, een klare en klaar-re theorie. Een stelsel aanduiden, want dat is het eigenlijk wat Stoffel doet, is niet genoeg.

Ik ben geneigd aan te nemen dat zijn bedoeling niet is geweest de juistheid der Flürschheim'sche theorie te be-

toogen, maar slechts haar bestaan te constateeren, er aandacht op te vestigen. In dat geval is zijn handelwijze correct. Men kan het nooit iemand kwalijk nemen, dat hij propaganda voor zijn beginsel maakt; en uit de verwarring die Stoffel mogelijk in het brein van eenige weekbladlezers gesticht heeft, kan meer goeds voortkomen dan uit de leegheid die vroeger deze hoofden vulde.

Maar in dat geval reken ik mij ontslagen van de plicht over het economisch beginsel met hem te discussieeren. Zoomin als tegen windmolens vecht men tegen aanduidingen. Mijnerzijds volsta ik met te constateeren dat ik geen uiteenzetting heb pogen te geven van de theorie van Marx, dat die er desalniettemin is, en dat het de moeite waard is ze te leeren kennen.

De vraag over de juistheid van het economisch beginsel is, in anderen vorm, de vraag naar het praktische nut. Toch valt hierbij op te merken dat de socialistische, hoezeer zij het economisch beginsel verwerpen, het praktische nut niet geheel ontkennen. Een draak met negen koppen is altijd beter dan een met tien. De eisch van landnationalisatie komt voor op alle socialistische programma's. Slechts niet als universeel geneesmiddel: als onmisbare schakel in een reeks hervormingen.

Lag het aan de socialistische, er zou geen ander dan theoretisch verschil tusschen hen en landnationalisators bestaan. Wij zijn niet tegen den heer Stoffel en zijn geestverwanten, want wij verlangen het zelfde als zij. Maar wij wenschen méér, en daarom zijn zij tegen ons. Het gaat hen juist zoo als de feministen. Wij reiken hun de hand — en zij keeren ons de rug toe. Behalve vóór landnationalisatie en vóór vrouwenkiesrecht, zijn zij tégen andere dingen. En méér is er hun aan gelegen de vervulling der socialistische eischen tegen te houden, dan hun eigen wenschen zoo spoedig mogelijk te zien doorgevoerd. Om met name van den heer Stoffel Sr. te spreken: het kapitalisme zónder, verkiest hij boven het socialisme mét landnationalisatie. Gelukkig dat hij de keus niet heeft — verblijvend dat hij dat inziet.

C. F. L.

Antwoorden.

Den heer A. J. R.

Ik wil gaarne van den raad van dezen heer gebruik maken om te studeeren, alvorens te oordeelen over zaken, die ik niet ken. Mag ik hem echter ook den raad geven, „Revolutie” nog eens door te lezen, alvorens daarover te oordeelen. Dan zal hij, hoop ik, zien, dat ik mij volstrekt geen oordeel over het al of niet goede van het socialisme aanmatig. Maar hij zal ook zien, dat ik onmogelijk met hem kan overeenstemmen in zijn gezegde, dat liefde een doel niet mag bepalen — want daarover heb ik wel eene vaste meening, en die heb ik in „Revolutie” geuit.

Den heer Rx.

U hebt gelijk: Ik heb dit jaar wegens ziekte nog geen lezingen van de S. D. P. C. kunnen bijwonen.

Toch heb ik wel eens meer gehoord, wat u zegt. Uwe uitlegging van revolutie is o.a. ook in „Een vergenoegde radicaal” in „Het Volk” van 13 Oct. zeer duidelijk gegeven. Toch geloof ik, dat het woord revolutie voor de meerderheid der spraakmakende gemeente eene andere beteekenis heeft. Zoo'n grammaticale kwestie is echter van weinig belang.

Zoudt u verder „Liefde of Haat?” en mijn antwoord aan den heer A. willen inzien.

Den heer Th. v. D. W.

Eerst moet ik mijne excuses vragen voor de vergissing, die ik de vorige week maakte door te meenen, dat „Zalig zijn de Blinden” op „Revolutie” sloeg.

Dan moet ik ook nog eens erkennen, dat die „hitte der verbittering” zeer gegronde redenen heeft — en dat er veel is, waar ik volkomen mee overeenstem in de ideeën van Th. v. D. W. Toch zullen wij het nooit, vrees ik, geheel eens zijn, daar wij van geheel verschillende gronden uit redeneeren — hij van de idealen van het socialisme en het historisch materialisme, ik van het ideaal van geluk en de „burgerlijke” ideologie . . . .

Even wil ik het nog hebben over de Fransche Revolutie.

„Maar een geschiedenis van personen leert ons omtrent de geschiedenis niets.”

Dat begreep de geniale Carlyle anders, toen hij in zijn „French Revolution” feitelijk niet anders gaf dan eene reeks biographieën.

Ongetwijfeld — zooals Tolstoi in zijn „La Guerre et la Paix” betoogt — het was inderdaad niet Napoleon, die een eind maakte aan de Revolutie, het keizerrijk stichtte, in Rusland verslagen werd — het was de geest des tijds, die dit alles verrichtte. En de geest des tijds is de geest van de menschheid. De totale idee der menschheid veroorzaakt de daden door haar verricht — de geschiedenis.

Maar al wordt de geschiedenis door alle menschen gemaakt, toch kunnen sommige personen (die die eigenschappen in zich vereenigen, welke den geest der menschheid — of van groote groepen onder de menschen — kenmerken) veel meer macht krijgen dan anderen, als types van hun tijd worden beschouwd.

En zoo kunnen wij de geschiedenis der Fransche Revolutie leeren kennen door de geschiedenis van Necker, Marie Antoinette, Egalité, Mirabeau, Robespierre, Hébert, Barras, Napoleon, Louis XVIII.

En de geschiedenis van Engeland in de eerste helft van onze leeren wij kennen door te bestudeeren: Pitte, de vijand van Napoleon; Wellington, de reactionnair, Pul, de man van Reform, en Cobden, de leider van de Anti-Cornlaw League. Even zij opgemerkt, dat ik het niet eens ben met de opvatting van A. aangaande Engelsche geschiedenis.

Dan zullen wij zien, dat in Frankrijk de algeheele bevrijding is tegengehouden door het gewelddadige van de Revolutie. En ik geloof, dat Frankrijk gelukkiger zou zijn geweest, wanneer niet Robespierre, maar Necker de voornaamste figuur der omwenteling was geweest.

Den heer A.

Het spijt mij, dat „Revolutie” zoo onduidelijk was, dat ook u het niet geheel begrepen hebt. Ik wilde waarlijk niet zeggen, dat het doel van de socialistische is: barricades en moord. Maar wel wilde ik er op wijzen, dat haat niet tot iets goeds kan leiden, dat dus onmogelijk zij, die komen met gevoelens van haat eene aanwinst kunnen zijn voor eenige partij, welke dan ook. En verder, dat het gewelddadige in de Fransche Revolutie het gevolg was van dit gevoel van haat, en dat zij daardoor niet is geweest een stap op den weg, die de menschheid voert tot steeds groter geluk.

Dit verkeerde begripen zal wel voor een groot deel het gevolg zijn van mijn gezegde, dat de socialistische, die de klassenstrijd op den voorgrond zetten, leiden tot een tijd als die van de Fransche Revolutie. Juister zou het zijn geweest om te zeggen, dat zij, die de theorie van klassenstrijd gebruiken om klassenhaat aan te kweken, hiertoe aanleiding geven. Dat de klassenstrijd er is, spreek ik volstrekt niet tegen. Dat het een voorrecht voor allen zou zijn, wanneer deze verdween, zullen wij wel beide meenen. En om hiertoe te komen, moeten er van beide kanten toenaderingen worden gedaan. De leiders der socialistische moeten de strijd niet trachten te bestendigen, en de kapitalisten moeten vele grieven uit den weg ruimen, zooals zij reeds doen — hoewel lang niet voldoende.

Dat er eene aanstaande botsing zal zijn, waarbij de bezittenden gedwongen zullen worden van hunne voorrechten afstand te doen, langs parlementairen of politieken weg, vind ik zeer waarschijnlijk; maar volstrekt niet noodzakelijk.

Roy.

Een paar opmerkingen.

Voor Roy en hen die zijn „antwoorden” lezen.

Nu ontbreekt me de tijd Roy's antwoord aan mij volledig te behandelen. Maar ik wil niet, met die volledige behandeling, tot de volgende week uitstellen het maken van een paar in dezen belangrijke opmerkingen.

1°. dat Roy van ons geen bestrijding te verwachten heeft wanneer hij afkeurend oordeelt over klassenhaat. Wij hebben nergens haat van de arbeiders tegen de bourgeoisie goed genoemd en evenmin noodzakelijk.

2°. dat Roy o. i. op een andere wijze denkt over klassenstrijd dan wij. De klassenstrijd die hij bedoelt en leelijk vindt is de vijandschap van de eene klasse tegen den ander die tot een oorlog leidt. De klassenstrijd die wij op 't oog hebben spruit voort uit de tegenstrijdigheid in de belangen van bourgeoisie en proletariaat. Beide hun belang beoogend zijn hunne handelingen in strijd met elkaar. Die klassenstrijd is geen bedenkfel van den een of den ander, hij is een economisch feit. De leiders der socialistischen trachten allermint dien strijd te bestendigen! Dat doen zij die er naar streven de kapitalistische productiewijze te handhaven. De socialistischen die, door den klassenkamp te strijden, werken voor de komst van eene samenleving wier economische grondslagen andere zijn dan die der tegenwoordige, werken juist voor het verdwijnen van den klassenstrijd. In de socialistische samenleving waar de economische tegenstellingen van nu niet meer bestaan, is ook de klassenstrijd, die de kapitalistische periode der voortbrenging kenmerkt, opgeheven.

3°. De kapitalisten ruimen volgens Roy reeds vele grieven uit den weg, en moeten dit werk voortzetten willen ze den klassenstrijd doen eindigen, zegt hij. 't Zij even aangestipt dat juist doordat het proletariaat zich het bestaan van den klassenstrijd meer en meer bewust wordt en zich organiseert tot een wereldmacht, de kapitalisten tot het doen van concessies genoodzaakt worden. Wat de staat doet ter verbetering der arbeiderstoestanden is 't gevolg van den toenemenden invloed van 't proletariaat op de wetgeving. Als de bourgeoisie aan sociale wetgeving doet kan ze daarmee allermint op 't oog hebben den klassenstrijd te doen verdwijnen. Want met haar „Arbeiderschutz” bedoelt ze het in het leven houden van 't kapitalisme. En geen kapitalisme zonder klassenstrijd. Ook bij den hoogsten loonstandaard blijven de belangen der arbeiders tegenstrijdig met die van de bezitters der productie-middelen.

Deze dingen wilde ik nu alvast even aanstippen. Want het stukje van Roy zou tot misvattingen kunnen leiden die in een week tijds vastroesten kunnen tot bijna-ongeneeslijke vooroordeelen.

De volgende week hoop ik Roy volledig te beantwoorden.

A.

Kamermuziek-uitvoering „Apollo”.

Tot dusver heeft bij „Apollo” altijd de goede gewoonte bestaan, om aan de strijkorkest-nummers, die ze op hare Kamermuziek-uitvoeringen ten beste gaf, alleen het meest op samenspel getrainde gedeelte harer leden te laten meedoen, aangezien aan de repetities hiervoor, veelal vallende in een tijd, dat er ook reeds hard aan de voorbereiding tot de groote uitvoering gearbeid wordt, slechts een zeer beperkte tijd kan worden gewijd; deze dus slechts kunnen beoogen een kennismaking van de medespelers met het stuk, terwijl de eenheid moet ontstaan, door het zich richten van de medespelers naar de aanwijzingen en opvattingen van den dirigent. In hoeverre de onwil om mee te werken van oudere leden hier schuld aan is, zij in 't midden gelaten, een feit is, dat door het laten medewerken van op samenspel zeer weinig geoeffende krachten, bij deze uitvoering, in de orkestnummers de vereischte eenheid in verre niet werd bereikt. Voor het meespelen in een orkest is toch nog iets anders noodig dan het in z'n macht hebben van de noten der te spelen partij, men moet geheel eigen opvattingen, eigen denken op zijde kunnen zetten en zich in volkomen overgave onder den dirigent stellende, op iedere wenk van dezen letten, slechts diens opvattingen willen vertolken. Dit is toch de noodzakelijke voorwaarde om tot eenheid in samenspel te komen. Wat geeft het, wanneer de dirigent eene kleine versnelling in tempo aangeeft en gij blijft op uw eigen houtje doorspelen, tot gij merkt, dat het orkest u vooruit loopt, want dan is het te laat, en het publiek heeft uw fout ook al gemerkt, wat geeft het wanneer de dirigent u aangeeft om een nootje te laten uitkomen als gij niet naar hem ziet en in machinale eentonigheid blijft doorspelen. Het feit nu, dat er in het orkest thans zoo velen zaten, die nog niet geleerd hadden behalve op hun partij ook op den dirigent te letten, maakte dat ondanks de uitnemende eigenschappen van deze, de orkestnummers niet tot hun recht kwamen. Misschien dat voor de nieuw-gekomen orkestleden, deze uitvoering ten

minste dit goede heeft gehad, dat ze experimenteel hebben kunnen zien, hoe noodzakelijk het is, in alles op den dirigent te letten. Moge de groote uitvoering hier het bewijs van leveren.

Van de orkestnummers schenen mij de composities des heeren Berghout niet zeer gelukkig gekozen; ofschoon er enkele aardig gevonden klank-combinaties in voorkomen schijnen ze mij wat melodie en bewerking aangaat vrij banaal en onbelangrijk.

De treurmarsch van den heer de Kat, dirigent van „Apollo” had een wel verdiend succes; het orkest was hierin ook veel beter dan in de overige nummers. Ofschoon in enkele gedeelten nog niet de volle rijkdom van het orkest wordt bereikt, geeft de heer de Kat door de zekerheid, waarmee hij zijn gedachten weet uit te drukken, door de stijlvolle bewerking, door de verrassende effecten, die hij meermalen bereikt, met deze marsch het bewijs van grondige studie gepaard aan groote aanleg voor compositie.

De vertolking der solonummers was zonder uitzondering zeer goed, het best wel de vierde Sonate van Beethoven voor viool en piano (Mevrouw Le Comte en Meyll) en het trio van Gade (Mevrouw Le Comte, Meyll en Bongaerts).

Het bekende duo van Bach, voor 2 violen (Meyll en Köhler) viel wel wat heel streng na de nummertjes van Berghout. Ook trad Köhler hierin m. i. wat te veel op de voorgrond, waardoor de helderheid van 't geheel meermalen leed. De dooreenwerking der beide violpartijen hierin is toch zoo volkomen, dat men ze beide geheel moet kunnen volgen om het stuk te begrijpen.

Het quartet van Haydn (Köhler, Meyll, de Kat, Bongaerts) werd zeer verdienstelijk uitgevoerd. Ook hierin had Köhler zich echter bescheidener kunnen houden, meer als onderdeel van 't geheel.

Het is moeilijk, waar „Apollo” zoovele individueel goede krachten tot haar beschikking heeft, het programma van een kamermuziek-uitvoering te beperken, maar toch was het volgen van alles, wat gegeven werd, voor een niet aan veel muziek gewend publiek, wellicht wat te vermoeiend.

Met belangstelling zien we „Apollo's” groote uitvoering op 17 December tegemoet.

J. F. L.

De Apollo-uitvoering.

Aan den heer V.

Het is sinds lang een volkomen juist inzicht van de leden van Apollo, dat tot het bijwonen der uitvoeringen (uiting van een corpsvereeniging buiten het corps) in de eerste plaats de docenten aan de Polytechnische School geïnviteerd worden. Dit stond bij hen zóó vast, dat ze hierover eene bepaling in de wet (art. 31 en art. 33) gemaakt hebben. Het is dus logisch dat, waar de leden (en niet speciaal het bestuur) bij elke uitvoering eenige vaste invités hebben, aan deze invités alleen eerst de gelegenheid wordt gegeven over een zeker aantal plaatsen te beschikken. Zodoende wordt het plaats-hebben voor hen zekerheid en dit moet het geval zijn, want anders zou het uitgeven van deze invitatie-kaarten een paskwil worden. Daarna inviteeren de leden naar plaatsruimte nog andere kennissen. Was de Doelezaal groot genoeg, dan zou elk lid kunnen inviteeren voordat het zekerheid van plaatsen had, nu moet het inviteeren onder voorbehoud geschieden. Ik wil u toegeven dat dit geen idealen toestand is, maar de fout ligt in het te-klein-zijn der Doelenzaal. Maar deze toestand is werkelijk niet zoo bedroevend als u het voorstelt. Het aantal plaatsen in loges bedraagt 135 in parterre 170. Hiervan worden voor de officieele loge gereserveerd 15, het aantal plaatsen dat op doorlopende kaarten besproken wordt bedraagt gemiddeld 60, er blijven dus voor de leden en hunne invités over: 60 loge-plaatsen (aangenomen dus dat alle plaatsen op doorlopende kaarten in loges besproken worden) plus 170 parterre plaatsen, die voor het bijwonen van een muziek-uitvoering werkelijk niet de slechtste zijn. De 190 galerij-plaatsen blijven dus nog onbesproken.

Mocht u voor uwe andere beweringen bewijzen hebben dan hoop ik dat u deze bij het bestuur indient en dan zijn er nog de artikels 19 en 21 der wet.

P. B.

De Kroeg-Diës (30 Nov.)

Deze kroeg-diës bewees wederom hoe weinig eigenaardig, hoe weinig passend in ons werkelijk studenten-leven, de gebruikelijke wijze van diës-vieren is. Ik begrijp niet, hoe men kan blijven vasthouden aan het onzalig idee, dat een kroeg-diës per se moet gevierd worden door het laten optreden van een derde rangs café-chantant troep, die men nog door de voorwaarde, dat het netjes moet wezen de gelegenheid beneemt, van het eenige dat hun optreden nog karakteristiek kan maken, het brutale van hunne uiting (niet dat ik dit zou wenschen) gebruik te maken. Het is zeer weinig vleidend voor het kroeg-publiek, te meenen, dat het op deze wijze geamuseerd kan worden. Van deze critiek wensch ik een uitzondering te maken voor de „chansonniers”, die wezenlijk een zeer artistiek ensemble te genieten gaven, wat dan ook blijkbaar door het publiek werd geapprecieerd; zij waren dan ook de eenigen die teruggeroepen werden, terwijl we toch allen weten, dat er niet veel bijval noodig is om artisten(?) van het peil, als hier optraden, tot het geven van een bis-nummertje te bewegen. Zal met de kroeg-uitbreiding misschien ook een andere viering van de kroeg-diës kunnen worden ingevoerd?

De diës-rede was belangrijk hierdoor, dat het de laatste was, die in de kroeg in haar tegenwoordige gedaante zal worden uitgesproken, dat het met de vreugde over de bloei en de uitbreiding toch ook moest zijn de weemoed van het scheiden van de plaats waaraan voor ons zoovele blijde herinneringen zijn verbonden. De overige speeches waren zooals die in dergelijke gevallen gebruikelijk zijn; alleen is een mijner best gemeente wenschen voor de nieuwe „Phoenix”, dat we daar van een officieele tafel geen speeches meer te hooren zullen krijgen als die welke de heer den Tex ten beste (slechtste?) gaf, en waarvan het mij niet lust het gehalte hier nader te qualificeeren.

Hierop werden we weer een beetje veeveeld door het café-chantant en duurde het officieuse gedeelte nog voor enkelen vrij lang voort.

Een volgend jaar iets beters als 't kan.

J. F. L.

Berichten en mededeelingen.

D. S. C.

Vrijdag 7 December. Uitreiking van den Almanak.

„ODIN”.

Zaterdag 8 December. Uitvoering in den Doelen, 8 uur.

„APOLLO”.

Maandag 17 December. Muziekuitvoering in den Doelen.

Bibliotheek Societeit Phoenix.

LIJST VAN NIEUWE BOEKEN.

- Jerome K. Jerome. Three Men on the bummel.
 Mevr. A. L. G. Bosboom Toussaint. Majoor Frans.
 Marie Corelli. Boy (2 vol.)
 Adolf Weilbrandt. Herman Isinger.
 Dr. H. J. A. M. Schaepman. Menschen en Boeken.
 Selma Lagerlöf. Ingrid.
 Anatole France. La Rôtisserie de la Reine Pédauque.
 G. J. P. J. Bolland. Wat is Protestantenplicht bij de eerstkomende algemeene verkiezingen?
 Verslag van de Commissie van advies nopens de werken in de Solo-vallei.
 James Lane Allen. The increasing Purpose.
 Kipling. The city of Dreadful night etc.
 B. Veth. Het leven in N.-Indië.
 Anatole France. L'orme du Mail.
 J. C. van Marken. L'organisation sociale dans l'industrie.
 Henri Borel. De Chineezzen in N.-Indië.
 A. S. K. Booms. De Chineezzen.
 Bono Dum-dum. Madam' Bono.
 Frank Frankfort Moore. Nell Georg x-comedian.
 Mark Twain. The man that corrupted Hodleyburg.
 Henryk Sienkiewicz. The Knights of the Cross.
 Neville P. Edwards. The Story of China.

Arthur Thomson. Handbook of Anatomy for Arts students.

Maurits Wagenvoort. De droomers, 2 dln.

Stijn. Streuvels. Lenteleven.

C. S. Adama v. Scheltema. Een weg van verzen.

Victor Bérard. L'Angleterre et l'impérialisme.

Emile Verhaeren. Poèmes.

Samuel Falkland. Schetsen, 4e bundel.

W. Bölsche. De liefde in de natuur.

S. G. van der Vijgh. Werkers.

Dr. H. W. Ph. E. van den Bergh van Eysinga.

Levensbeschouwing.

Mary Sholmondely. Red Cottage.

Stijn. Streuvels. Zomerland.

Zonnetij.

R. P. J. Tutein Nolthenius. Nieuwe wereld.

F. v. Eeden. Van de koele meren des doods.

Hanna Brandenfels. Baroness Köchin.

Edmond Rostand. L'Aiglon.

Correspondentie.

Twee heeren hebben der redactie van ons blad eens onaangenaam willen zijn. Zij zonden ieder een briefkaart van bijna geheel gelijken inhoud om mee te deelen dat ze het Studenten-Weekblad niet meer wenschen te ontvangen. De beide heeren wonen in hetzelfde huis. Hun briefkaarten kwamen met dezelfde postbestelling. Hier zal dus wel overleg gepleegd zijn.

Dit nu is op zich zelf niet vreemd. Dat twee samenwonenden over een blad spreken dat ze ontvangen, en er dan tegelijk en op bijna gelijke wijze voor bedanken komt wel meer voor. Dat ze dan echter geen van beiden er aan gedacht hebben dat de administratie van een blad niet door de redactie wordt waargenomen, is niet waarschijnlijk. Vermoedelijk hebben ze dus hun bedankje aan de redactie geadresseerd, om op deze wijze hun protest tegen den inhoud van het blad kenbaar te maken.

De redactie is natuurlijk door zoo'n protest niet erg uit het veld geslagen. Zij hecht niet zoo bijster veel aan 't vonnis van menschen die zelf niets bijdragen tot de verheldering der denkbeelden en slechts aanmerkingen maken op anderen die dat wel doen. Bovendien 't is niet mogelijk 't allen naar den zin te maken en uit de verschillende oordeelvellingen over hunne bladen weten de redacties van „Studenten-Weekblad” en „Propria-Cures” dat wát goed.

Het ware interessant geweest als de heeren op hun briefkaartjes ook de reden hadden vermeld, waarom het blad hun niet bevalt. Een van hen heeft dat een weinig, en wát geestig, doen doorschemeren. Hij bedankt voor het „studenten(?)weekblad”. Ons blad is hem dus niet studenticoos genoeg.

Wij moeten in het afkeurend oordeel van dezen heer nu berusten. Het komt der redactie niet raadzaam voor zijn stiekeme wenk op te volgen en voortaan ieder nummer te versieren met een paar coupletten van het „Iö-vivat”, of van het „Phoenix-lied”. Ook al waren die gezangen mooi. Zoomin komt het haar gewenscht voor vele kolommen te wijden (wijden!) aan kroegjolen, clubfuiwen, studentengrappen en dergelijke belangrijke zaken.

Er zijn belangrijker dingen die onze aandacht vragen. Wellicht vinden de bedank-heeren maatschappelijke vraagstukken niet geschikt om door studenten besproken te worden. Misschien vinden ze ons blad, door z'n vele socialistische stukken, meer een arbeiderskrant dan een studentenblad. Wij blijven desalniettemin zoo vrij te meenen dat er over de studenticositeit en haar uitingen in het dagelijks gesprek al meer wordt gebabbeld dan noodig is en blijven van oordeel dat de groote sociale questiën de aandacht der studenten meer dan waard zijn, dat het goed is in den studentenkring maatschappelijke onderwerpen te bespreken. Wij stellen daarom ons blad hooger dan een orgaan dat voldoen zou aan de eischen der hier-niet-bij-name-genoemde heeren. Vindt men dat ons blad te eenzijdig is, dat er te uitsluitend stukken van ééne richting in staan? Aan wie de schuld. Moeten de socialisten zich zelf misschien bestrijden? Voor ieder die komt met een minstens-dragelijk geschreven stuk om de sociaal-demokratie te bevechten, en voor ieder die zelfstandig z'n meeningen wil zeggen van welke richting ook, staat het blad open. En zeer welkom

(Zie vervolg Bijvoegsel.)

B I J V O E G S E L

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van DONDERDAG 6 DECEMBER 1900.

zullen stukken van niet-socialisten zijn wanneer die, als de stukken der socialisten, getuigen van een ernstig zoeken naar een levensbeschouwing, en van liefde voor een overtuiging.

Met deze correspondentie bedoelt de redactie natuurlijk niet een polemiek te beginnen met de beide heeren, wier

bedankjes aanleiding waren tot dit schrijven. Zij hoopt dus ook van meerdere briefkaarten der beide vrienden verschoond te blijven.

Inmiddels wil de redactie wel de boodschap van de heeren briefkaart-schrijvers aan den uitgever overbrengen. Het blad zal hun kamer-rust niet meer onaangenaam verstoren.

ADVERTENTIEN.

KOFFIE- of EETTAFEL aangeboden.

Adres Bureau van dit Blad.

Gelegenheid tot REPETEEREN van
DIFFERENTIAAL-REKENING, enz.
(EXAMEN B.)

bij K. BES,

Leeraar in de Wiskunde.

Spreekuur: **Vrijdagavond 7-8 uur,**
HUGO DE GROOTSTRAAT 25.

VERZEKERING van Boeken, Gravures,
Teekeningen en verder meubilair tegen
BRAND- en WATERSCHADE
bij **F. W. FRANCK, Hugoplein 104.**

Beleefd verzoek aan allen, Oud-Leerlingen,
Vrienden en Vereerders van wijlen

Dr. W. C. L. VAN SCHAIK,

in leven Leeraar aan de H. B. S. 5 j. e. te ROTTERDAM,
om opgave van hun nauwkeurig adres aan het Algemeen
Advertentie-Bureau van NIJGH & VAN DITMAR te Rot-
terdam, onder motto *HULDE*.

Verschenen bij den Uitgever
J. WALTMAN Jr.

Vraagstukken over Theoretische Mechanica,

opgegeven bij het Examen C aan de P. S. sedert 1883,
met antwoorden van J. A. BONNERMAN.

Prijs f 0,50.

**Eerste gedeelte der Veiligheidsvoorschriften voor
Elektrische Sterkstrooinstallaties.**

Prijs f 0,50.

Uitvoering „ODIN”.

**Bloemenmagazijn en Kweekkerij,
S. BRUIGOM, HOUTTUINEN.**

Telefoon interc. 6.

Bekroond SCHIEDAM 1900 met 5 eerste prijzen.

Bloemwerken van kunst en smaak.
LOSSE BLOEMEN, POTTERIE, enz.

Uitvoering „ODIN”.

L'Etudiant Socialiste.

Organe international des Etudiants et Anciens
Etudiants Socialistes.

(Paraissant le 1er et 15me de chaque mois.)

Abonnement d'un an fl. 1,50.

Administration et Rédaction: 38, RUE DE TREVES,
BRUXELLES.

**BRIEFKAARTEN met
STADSGEZICHTEN van DELFT.**

40 soorten à 2 ct. per stuk

(waarbij Polytechnische School en Sociëteit Phoenix).

Verkrijgbaar in den boekhandel,

J. WALTMAN Jr.,

Binnenwatersloot.

BOEKDRUKKERIJ J. WALTMAN JR.

BINNENWATERSLOOT 33.

BEVEELT ZICH AAN VOOR HET LEVEREN VAN
VISITEKAARTJES, INVITATIEKAARTEN, PROGRAMMA'S,
BALBOEKJES, MENU'S, CONVOCATIEBILJETTEN,
DIPLOMA'S, KWITANTIEN, REGLEMENTEN, STATUTEN,
ENZ. ENZ.

